

Referat fra samarbeidsmøte mellom SØIPR og KIPR - 23. august 2024

Sted: Innlandet Science Park, Kongsvinger

Tid: 11:15 – 14:30

1. Velkommen og hensikt med møtet

Møtet startet med en velkomst fra Rune Grenberg, styreleder i Kongsvingerregionen, som understreket viktigheten av samarbeid mellom regionene i Sør-Østerdal og Kongsvinger. Han påpekte både felles muligheter og utfordringer, spesielt med tanke på næringsutvikling, transport og grenseproblematikk mot Sverige.

2. Presentasjon av Innlandet Science Park

Direktøren for Innlandet Science Park, Kongsvinger - ga en kort orientering om dets rolle som en viktig møteplass for innovasjon og næringsutvikling i regionen.

3. Satsinger i Sør-Østerdalsregionen

Ordføreren i Åmot presenterte hvordan satsingen i Sør-Østerdal konkretiserer seg, med særlig søkelys på likhetstrekk mellom de to regionene, blant annet grenseutfordringer, transportløsninger, og industriutvikling. Spesielt ble Forsvarsløftet, som innebærer betydelige investeringer og oppgaver knyttet til forsvar og samfunnssikkerhet, trukket fram. Sør-Østerdal har tatt en aktiv rolle med en egen forsvarskoordinator og deltar i et Forsvarsforum for Innlandet. Sør-Østerdalsregionen deler mange likhetstrekk med denne regionen i Kongsvinger, som grensene mot Sverige og viktige transportårer nord-sør og øst-vest. Regionen har en sterk industri og har etablert industriklyngen "6Kloke", og det er viktig å fremme samarbeid og unne hverandre suksess, selv om det kan oppstå regionkamper grunnet fylkets størrelse.

Forsvarsløftet: Regionen har tatt en aktiv rolle i Forsvaret, blant annet med en egen forsvarskoordinator og Forsvarsforum Innlandet. Kommunene må støtte Forsvaret, da det er avhengig av sivilsamfunnet for å lykkes. Dette inkluderer tilrettelegging for bolig og næringsliv. Forsvaret ser i økende grad på øst-vest-aksen, spesielt etter Sveriges og Finlands NATO-medlemskap. Dette gjør transportårer og fremtidige jernbanestrukturer strategisk viktige for regionen. Det er nødvendig å redusere sårbarheten ved å spre Forsvarsindustriens noder, og forbedre kollektivtilbudet for å tiltrekke forsvarsansatte til regionen. En langsiktig plan som strekker seg over flere regjeringsperioder er viktig.

4. Samarbeid mellom regionene

Turid Backe-Viken fra SØIPR belyste reiselivsutviklingen i Trysil, inkludert muligheter knyttet til evakuering som en felles svensk-norsk interesse. Videre ble viktigheten av samarbeid om større høringer, transportinfrastruktur, og matberedskap framhevet, noe som også inkluderte en diskusjon om fremtidige banestrukturer strategisk viktige for regionene. Visit Øst Norge, dra nytte av erfaringer fra Trysil og arbeider med prosjekter som Trysilbanen.

Regionen bør også vurdere beredskap som et svensk argument for å bruke Trysils 30.000 senger i en nødsituasjon. Matberedskap er en voksende satsning i regionen.

5. Forsvarets rolle og behov

Arnstein Hestnes fra Forsvaret la vekt på nødvendigheten av å forberede seg på det verste og viktigheten av et forbedret kollektivtilbud for å møte Forsvarets behov. Diskusjonen inkluderte

også hvordan regionene kan tilrettelegge for at Forsvaret kan rekruttere og beholde personell, samt hvordan kommunene må tilpasse seg Forsvarets behov i et skiftende risikobilde.

6. Felles næringsstrategi og energi

Diskusjonen fortsatte med et fokus på næring i regionene, spesielt innen energi og nettverkskapasitet. Utfordringene knyttet til arbeidsledighet og utenforskap i regionen ble også belyst, med forslag om økt deltakelse i førstegangstjeneste som en mulig løsning.

7. Gruppearbeid: Samarbeidsmuligheter

Deltakerne deltok i gruppearbeid hvor de diskuterte hvordan regionene kan samarbeide bedre, spesielt i lys av den nylig utgitte NOU 2023: 17 "Nå er det alvor". Temaer inkluderte tilgang på energi, transportårer, grensehindre, beredskap, utdanning, og forskningsstruktur. Behovet for å utvikle en felles SWOT-analyse for å identifisere regionene felles områder ble også framhevet. Samarbeid mellom regionene er nødvendig, spesielt innen energi og samferdsel. Det må fokuseres på infrastruktur og beredskap, og det er viktig å lære av hverandre og samarbeide om utdanning og forskning. En SWOT-analyse kan utføres for å identifisere regionenes behov og mulige samarbeidsområder, og planleggingen må ta hensyn til beredskapsmessige hensyn som evakuering.

8. Oppsummering og veien videre

Rune Grenberg avsluttet møtet med en oppsummering hvor han understreket behovet for et felles kunnskapsgrunnlag. Han presenterte også konkrete oppfølgingspunkter som sekretariatet skal arbeide videre med, samt annonserte et kommende digitalt oppfølgingsmøte mellom regionene for å sikre fremdrift og mer samarbeid.

Leif Harald Walle (SØIPR) / referent